

«معاد»

آیت الله حسین نوری

کیفیت

حشر

انسانها

در این عالم که مزرعة آخرت است در نتیجه بکار بستن دستورات الهی یعنی تکمیل عقاید صحیح و تهذیب اخلاق و انجام وظائف عملی، مهیا کنند و دانشین و بکار بستن همین دستورات همانطور که در مقاله های قبل گفته شد در آنجهان بصورت بهشت و نعمت های بهشتی ظاهر و متجلی میگردند و اگر به این دستورات توجه نکنند و به انجام وظائف انسانی پشت پا بزنند نه تنها با دست خالی بلکه با چهره مسخ شده و از انسانیت برگشته و تمام سرمایه های ارزشمند را از دست داده با یک کوله بار سنگین وزر و وبال با دل پر حسرت، در اعماق ظلمات فرورفته در حالی که کیفیهای سخت در انتظار او است با برعهه محشر میگذارد.

ایستاده پیش بسزدان اشک ریز روزی سرشور و دلشور و دستخیز
حق همیگوید چه آوردی مرا اندرین مهلت که دادم سر ترا؟
عمر خود را در چه پاسبان برده ای؟ پشیم حق را در کجا پاسبان برده ای؟
گوش و چشم و هوش، گوهرهای عرش حشر کردی چه خریدی تو ز فروش؟
ما در این مقاله عجالتاً در باره نور و روشنائی که نقش نخستین در تأمین زندگی انسانها را دارد بحث می کنیم و بقیه مسائل و مباحث این موضوع را برای آینده با توفیق خداوند میگذاریم.

در ابتدا لازم است توجه داشته باشیم که در آنجهان نه خورشید نورافکنی وجود دارد و نه ماه تابانی و نه ستارگان درخشانی کلیه منابعی که در اینجهان نور و روشنائی تولید می کنند در آن صحنه بخاموش میگردند که قرآن کریم این حقیقت را بطور مؤکد و مکرر با عباراتی از قبیل: «وَإِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ وَإِذَا النُّجُومُ انكدرت».

یعنی هنگامی که خورشید در هم پیچیده شود و ستارگان تیره شوند،
و از قبیل «لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا»
یعنی: اهل بهشت در آن دنیا خورشید و سردی نمی بینند (و محیط زندگی آنها از نور خودشان روشن است) بیان کرده است.

قرآن مجید در ضمن اعلان این مطلب که «ایمان» در آنجهان مانند چراغی روشن فراراه مؤمنان را روشن میسازد و راهگشای آنان بسوی بهشت و سعادت می گردد و منافقانی از نور و روشنائی محروم و در اعماق ظلمات نفاق خود فرو می افتند، میگوید:

«يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُوا تقییب من نورکم قبل ان یضفوا و انکم فانیسوا نورا»
روزی که مردان و زنان منافق به اهل ایمان میگویند: با شتاب حرکت نکنید و هست راه بروید تا ما هم از نور شما اقتباس و استفاده کنیم.

مؤمنان در پاسخ میگویند: به دنیا برگردید تا در نتیجه ایمان بخداوند و اطاعت از او، نور و روشنائی بدست بیاورید یعنی: نور و روشنائی جهان آخرت را فقط باید در دنیا تحصیل کرد.

و در آیه قبل از این آیه که ذکر گردید نقش و ارزش ایمان را با این تعبیر بیان می کند:

«يَوْمَ نَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ تُسْرِعُهُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ»
روزی که می بینیم نور و روشنائی مردان و زنان با ایمان را در پیش رو و جانب راست آنها حرکت میکند و راهگشای آنان می گردد و فرشتگان خداوند با آنها مژده میدهند که امروز بر شما به بهشتی که نهرها در زیر درختانش جاریست بشارت باد، بهشتی که در آن، جاودان خواهید بود، این است سعادت و رستگاری بزرگ.

بنابراین نور عالم آخرت را باید در اینجهان بوسیله انجام کارهای نیک تهیه کرد و از این جهت در احادیثی که از حضرت رسول اکرم «ص» و اهل بیت گرامیش سلام الله علیهم رسیده است راهنمایی های فراوانی در جهت تحصیل نور برای آنبهان بعمل آمده است که در اینجا بذكر برخی از آنها مبادرت میشود:

۱- ارزش تبلیغ و ارشاد در کشورهای غیراسلامی

مردی به نام حماد سقزلی روزی به محضر مبارک حضرت صادق علیه السلام معروض داشت.

که من به شهرها و کشورهایی که مردم آنها مسلمان نیستند رفت و آمد میکنم و برخی از افراد به من میگویند: اگر در آن مناطق از دنیا بروی در روز قیامت با کفار محشور میشوی، آیا تکلیف من چیست؟ من چکنم؟

حضرتش فرمودند: ای حماد آیا در آنجا از ما نام می بری و مردم را به راه ما و بسوی حقانیت ما و احکام اسلامی دعوت می کنی؟

گفت: «بلی در آن مناطق، در ضمن، این کار را نیز انجام می دهم»

آنحضرت فرمودند: بنابراین، مطمئن باش که:

«إِنَّكَ إِنْ مَثَّ ثَمَّةٌ حُشِرْتَ أُمَّةً وَخَذَلَكُ وَتَشَعَى لَوْلَا بَيْنَ يَدَيْكَ»^۱

اگر در آن مناطق از دنیا بروی در روز قیامت به تنهایی، یک امت محشور میشوی و نور و روشنائی تو در پیشاپیش تو جلوه گر و راهگشای تو بسوی سعادت می گردد.

۲- پیروان راستین اهل بیت (ع)

حضرت باقر (ع) فرمودند: «حضرت رسول اکرم (ص) فرمودند: روز قیامت گروهی از مردم بر پایگاههای نور قرار گرفته و چهره های آنها مانند ماه شب چهارده میدرخشد و در پیشانی آنان آثار سجده نمایان است مورد رشک فرشتگان و پیغمبران قرار میگیرند و با عظمت مخصوصی حرکت میکنند» و از یکایک صفوف محشر عبور میکنند تا در پیشگاه الهی میایستند.

عمرین خطاب گفت یا رسول الله آنها کیستند؟

حضرتش با دست مبارک خود بحضرت امیرمؤمنان علیه السلام اشاره کردند و فرمودند:

آنها این شخص و شیعیان او می باشند.^۲

۳- گامهایی در تاریکی بسوی نور

حضرت صادق (ع) فرمود که حضرت رسول اکرم (ص) فرمودند:

آگاه باشید و بشارت بدهید به کسانی که در تاریکیهای شب در راه مساجد برای انجام عبادت گام برمی دارند که در روز قیامت دارای نور و روشنائی خواهند بود.^۳

۴- خدمتگزاران خلق

حضرت پیغمبر (ص) فرمودند کسیکه بر سر راه رفت و آمد مردم محلی را برای استراحت آنان تأسیس کند خداوند او را در روز قیامت در حالی که بر مرکب

مخصوصی سوار و نور چهره اش صحرای محشر را روشن میکند محشور می گرداند.^۴

حضرت باقر (ع) فرمودند: روز قیامت در سایه عرش الهی گروهی با چهره های درخشان در حالی که روی تختهایی از نور قرار گرفته اند دیده میشوند هنگامی که مردم، شکوه و عظمت آنها را می بینند گمان میکنند که آنان پیغمبراند در این حال منادی ای از جانب عرش خداوند ندا میدهد که آنها پیغمبر نیستند، از آن پس گمان میکنند که آنان با آن عظمت و جلال شهیدان راه خدا میباشند باز از جانب عرش السهی اعلام میشود که آنها از شهداء نیستند ولی گروهی هستند که در راه ایجاد تسهیلات زندگی برای مردم می کوشیدند و به کسانی هم که مدیون بودند و از ادای دین خود ناتوان بودند سخت نمی گرفتند و برای پرداخت آن مهلت میدادند.^۵

۵- رعایت پیوند خویشاوندی

حضرت صادق (ع) فرمودند: «پیوند خویشاوندی» در روز قیامت تجسم پیدا میکند و در صحنه محشر حاضر میشود و نور و روشنائی مخصوصی بر سر راه کسانی که پیوند خویشاوندی را مراعات کرده و با خویشاوندان خود ارتباط داشته و با آنها نیکی کرده اند بوجود میآورد و آن نور راهگشای آنها به بهشت می گردد.

ولی کسانی را که پیوند قرابت را قطع کردند و وظائف خود را نسبت بخویشاوندان خود ادا نکردند بظرف آتش جهنم می کشاند.^۶

۶- جهاد اسلامی

حضرت رسول اکرم (ص) می فرمودند:

کسیکه در جهاد اسلامی یک تیر بظرف دشمن بیاندازد خداوند یک درجه از درجات بهشتی را باو عنایت میکند و کسیکه عمر خود را در راه خدا بسر برده و در این راه موی چهره خود را سفید کرده است در روز قیامت با چهره نورانی محشور خواهد گشت.

و کسیکه در راه انجام جهاد اسلامی پاهایش غبارآلود شده است خداوند جسد او را بر آتش جهنم حرام میگرداند.

و کسیکه در راه انجام جهاد زخمی بر تن خود برداشته خداوند در روز قیامت نور و روشنائی مخصوصی باو عطا میکند و هنگامی که محشور می گردد رنگ آن خونی که از آن زخم تراوش کرده است رنگ زعفران و بوی آن مانند بوی مشک خواهد بود تا همه مردم او را به این مزیت افتخار بشناسند.

و کسیکه در راه خدا - چند لحظه هم بوده - به جهاد با دشمنان اسلام بپردازد بهشت بر او واجب می گردد.^۷

ادامه دارد

ادامه دارد

- ۱- آیه ۲۰۱ سوره تکویر.
- ۲- آیه ۱۳ سوره انسان.
- ۳- آیه ۱۳ سوره حدید.
- ۴- آیه ۱۲ سوره حدید.
- ۵- تفسیر العقاب ج ۱ ص ۳۶۴.
- ۶- بحارالانوار ج ۷ ص ۱۸۰.
- ۷- بحارالانوار ج ۷ ص ۳۰۳.
- ۸- بحارالانوار ج ۷ ص ۲۱۶.
- ۹- بحارالانوار ج ۷ ص ۳۰۴.
- ۱۰- بحارالانوار ج ۷ ص ۱۲۱.
- ۱۱- مستند احمدین حش ج ۶ ص ۳۸۱ و ص ۴۴۱.